

AUTHOR _____

NO. 5630

TITLE DYHERNFURTER

PRIVILEGIERTE ZEITUNG,

NO. 2 AND 9

RR _____

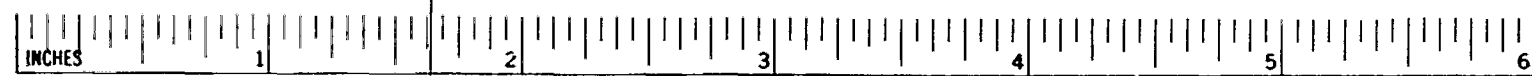
IMPRINT 1771-72

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

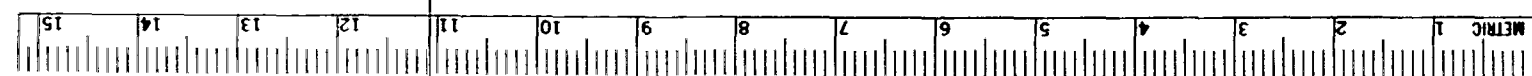
CALL NO. ST.

DATE MICROFILMED _____

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תש"ע

C 2399

FILMED FOR THE JEWISH THEOLOGICAL SEMINARY OF AMERICA

XEROX University Microfilms, Inc.
A SUBSIDIARY OF XEROX CORPORATION

C

דירנפורטער פריפילעגירטע
צייטונג.

No 2.

Dec. 13, 1771

S. 4.

No 9

Jan 10, 1771

דער קעניג לו רוק אויס דעם פאלאסט דעם גראס קאנצלערס
 פון ליטווישן פירטענעם טארטאריסן . וועלכער מוק פאט
 וואר : זיין געפאלענע . וועלכעס מאלע לייט קליין מיט
 וואר דיטן אבער נאך קליינער פאט געווענליך . דיא קאמאנער
 הערראן ווארען סאן בעטורליכט . אונט דיא אונזען ווארען
 סאך הויב גרויסקט . פאר דעם וואגען דעם קעניגס .
 דיטעטן מור לויבן אונזן מיט פאקלען וועלכע זייניגע
 גורדענאלן פליירט . לויבט ערעו לייט . אונט זיין אונט
 טעמל ווינטער פאלאסטן . מיין פרוטאנט זאט דעם קעניג
 לויבטע . לויבטן פאר זען ווארען און דען לונד וואגען טיהרן .
 לויבטן היירוקטן זאט לויבטן בעדיטען וועלכען הינטער דעם
 וואגען : דיא נאכט וואר ועהר פייסטער . קויס וואר דער
 קעניג 200 טריט פאן דען פאלאסט דעם גראס קאנצלערס
 ענטפערנט . אונט לויטען דיא פאלאסטע דעם ביטאסט פאן
 קראקאווי . אונט דעם פערטער טערבונען קראן פערד היירן
 בראטיקי געקאמטן . נא ווארדען דיא יאגען . דיא פאר
 אן רייטען . דורך פער טיענע פערטעהנע לו פאגורדע .
 פאן דעם וואגען געטרעט . זיא הילטען זיא פיר הייב
 רוסיש פאטרוע . דען זיא רעדעטען אויך וויקליך רוסיש .
 דא זיא דורך דאס געפאלענע רייטען דר אונט טעמל ווינטער
 ריין זיאגען זא גאר לו . דאס זיא זיך ענטפארען וואלטען :
 זיא זיא אבער אין לויבן גראסער און זאהל . אונט דעם
 און געריטען ווארען . מוק זיאגען לו אונזיקאפען . זיא
 זאט מיין ווינטער טרום פאן דעם ענדע דער טערטער
 וואנער סאך זאגען אין זיינעם הינטער פאלאסט און . זיא
 און אונגעטיממע אויך דיא ערטען פאגורדע אונט
 פאן זיאגען זעלטע דעם פאסטליאהן דיא פייסטאלע
 זיא דיא בייגען . לונדען זיאגען טייל לו האלטען .
 אונטען טאסטען אויך דעם קוטער . זיינע גראסע אונט
 סאירלע זיך אויך דיא וואגען טיהרען . אונט נאכטן אויך
 אונט פיינער וואס זיאגען פאר קאס . זיינער פאן דעם
 היירוקטן . וועלכער זיא אב היטע . ווארדע פאן לויב
 קאנאן געטרעפן . אונט פיעו לור ערדען . דער אונזערע
 אונזערע דורך זיינעם הייב אויך דען קאפף לו באדען
 געטלונגען : זיינער פאן דען פאזען ווארדע פאן
 פאטרעדע געריסטן . אונט זיין פאגורדע זען געטאמטן .
 דאס פאגורדע פאן אונזער טעמל זייסטער . אונט דאס
 עניגע פאן זיינעק דער ערעו לייטע . פאן דעם דורך
 פייסטאלען סומע לור ערדע . דער וואגען ווארדע דורך
 פאסטען . דיא קאנאן פאפיען פאן אלען זייטען . אבער
 דיא האט דעם אונגעלטען הילט זיא פאן אלען אב . פאן
 דער געהייליגע פערטעהנע קעניגע . אונט פער טיענע
 זאגען . זיין זיינעס פערט אונגע זיאגען לו בעריהרען :
 גרויך אאלטע דער קעניג דיא וואגען טיהר זעלבסט אויך .
 זיין פרוטאנט סטיג הערויס אויך זיינער זייטע : דער קעניג
 זיא דיא הערען . זיין דר אב זיכט . אונטער בענימטע זאגען .

דער פייסטערען נאכט . זיך דעם אונט
 לו ענטלעהן : אבער זיא גלייך פאן דעם וואגען
 הארען . אונט זאט זיאגען אונט פאקלען זיאגען
 האכטן זיך דורך ענדליך . זיינע טאגזען זיאגען
 ער ווארדע זיא גלייך ענטלעהן . זיינער פאן זיאגען
 זיא זיינער פייסטע זיא זאגען זיא זיאגען זיאגען
 דער קעניג דיא הילטע דעם פיינער טיענע . זיא
 נאכ זיאגען זיין הייב אויך דאס הינטער טייל דעם
 וועלכעס ענטלעהן וואר . זיינער הייב זיאגען
 זיין . אונט אאלטע זיינע זיינע ווארדע :
 זיא וועלכער זיינער זיין הייב . אונט זיאגען
 זיא וועלכע . קאס דעם קעניג זיך לו זיאגען
 זיינער פער וויירונע ווארען זיא זיאגען זיאגען
 אין זיאגען פער פאלאסטן אב זיאגען זיאגען
 אונט פייסטע זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען
 ווארען . ענדליך זיא גריפען זיאגען זיאגען
 זייטען זיאגען קראגען : אונט זיאגען זיאגען זיאגען
 לויטען זיאגען פאגורדע . זיאגען זיאגען זיאגען
 רייטען . טאפעטען דעם קעניג לו פאס . לויטען זיאגען
 זיא און דעם פאלאסט דער טאטן קאמיטאהן . זיאגען
 500 טריט פאן דעם פאלאסט . זיאגען זיאגען זיאגען
 האסטען . אונטער דעם זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען
 אונט דיא אונזערע פליירט . וועלכע זיא גלייך זיאגען
 ערטען און גריפען . פאן דעם זיאגען זיאגען זיאגען
 טיענען ווארדען . טאן זיאגען זיאגען . טאטען זיאגען זיאגען
 דיא וועלכע זיא גלייך און דעם זיאגען זיאגען . זיא דעם זיאגען
 זיאגען זיאגען ווארדען . זיא זיא קאס לו טיענע זיאגען זיאגען
 גריפען וואר זיא זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען
 טערייך ווארדע זיא זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען
 רט . דאס אלעס זיא זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען
 פאן דען פאגורדען געטאמטן זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען
 און פאגורדע זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען
 באוט בעטפריטן וואר : אונט זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען
 זיאגען קאנטע זיאגען . זיא דער קעניג זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען
 אונט זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען
 ער זיא זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען
 דיא הערלו געוילפען ווארען . ער טאגער זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען
 דא זיא זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען
 זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען
 ער נאך און זעבען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען
 אונזערע וואר : דיא נאכט פער אונזערע זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען
 אונט בעטפירלונג . דיא זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען
 זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען
 דיא זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען
 דעם טיענען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען
 זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען זיאגען

חירשען ריב • פיהלן פערסאהנע ווארען עס • זעלבן דעם
 ער סרעקליכע טאט בעגאנגען האטען • יא ווארען נון טא
 זא ווייט פאר מיט ירא • יא זעלבן אעהר לוי פירלעטן האטען
 פארדער סאמטזעלבן • וועלכע לוי פוט וואר • מיין געהאט לוי
 ווערען • דא יא וואהן • דאס די קרעפטע דעס קונטס דורך
 דען וואגען ווען • וועלכען יא איהן האטען • לוי סאם אהלען
 אהטען • ער טעמלעט ווערען • יא דאס ער פאסט ווייסער
 אהטען וואר • וויילאן ער אויך דאס • געוואלדאמאטע ווייסע
 אייטען • אונטער איהרען פלערדען פארט געוואלט וואר
 דע • אונט דאס ער זיך ווייסער טעמלעט פארט • אהטען ווער
 אויך דאס ער לוי פאנגען • יא פאסטען • יא דען סאם איהן
 אויך ווייסען איהרער פלערדען לוי זעלען • אונט לואר אין
 באמטען סטראפפען • אונט אהנע דאס • נון פאר דאספאל
 טען יא איהרע געטוינדקייט • ביז יא פארט גראכען
 קאמאן • דער דאס טאטען אונט גיבט • דער • אהטען
 יא איהן איבער דען זעלבן לוי זעלען • אהטען • אהטען
 פיער זיין פלערדען אהטען איהן • אונט • אהטען
 פאללעך בראך עס זיין ביין • אהטען • אהטען • אהטען
 זיך אויך אין אהטען • נאך דען אהטען אהטען • אהטען
 אהטען קאהט געלעגן • אין וואלעס ער איט
 דען • פלערדען טעקען בלייב • ביים דעסן פאר
 פאל • פאר אהר דער קעניג ווייגן פאלן • קויס האטע
 דער קעניג איבער דען גראכען געלט • יא אהטען זיך
 זייער אהרדער אויך איהן • זער דעסן איהן וויגן וועסטע
 אונט איהן דאס • איט בריליאנטען בעזעטלעך קריין פאלען
 סווארלעך ארויזר מרדען • ווען לוי רייסען • אהטען
 אהטען וואט ער האט • אונט זעסטען סווארלעך
 סופל טוך • דאס ער זיך פאלן איהגען אונט אהטען
 טרייבט אהטען • וועלכע זעטען אין איהרע רויבריסע הערע
 געשאלען וואר • עס טיינט דאס אין טייל דער קעניג
 אהרדער איהרעס רויבס לוי פאר • זיערען נון אהרדע
 גלייכען • חילויא נון איבער דען גראכען ווארען • אונט
 דאס יא זיך אונט ענטפערט • אונט זיך דעטען זיערער
 נאך איהרעס וואהען פאלען לוי געבען • אהרדע דען
 ימיגען • וועלכע יא בעוואלעטע האטען • דאס זיערע
 אונט גאלן געוויסע נאך ריכט לוי בריגען • דאס איהרע
 פאליכע אונטער געהאונט פאלען געלונגען ווייט • אין
 דען • דא איהן • יא גאר דען סווארלעך ארויזר מרדען זייגען
 וועלכער דורך ווייגען איהרער און איהרער דען
 גערייסען ווארדען • עס בלייבען אונט פאל 40
 זעלען קעניג און גיגריפען האטען • נאר 7 ביים
 דען ענטפערט געוואהן גלייך דארויך אונט יא
 דען גראכען געוואלט האטען • דאס נאכט וואר
 סטער • דאס דא קעניגס אהרדע איהרדע קויס
 יא איהטען קעניגס געוויסען טעג • אונט אין דען
 זיך דאס איהרער דען ווען זעלען • בלייבען
 זיך דאס איהרער דען ווען זעלען • אין טייל אהטען זיך

הערויס • אונט אונטער זעלען דען ווען • אהטען
 פלערדען פלעגן ביים יערן טרייסען אין קאהט •
 קעניג וואר געוואונגען • יא וויילאס איט פארט לוי געהן
 מיט נאך דעסן יא אין דעסן • אהטען אהטען באריגן
 לוי אהטען הערוס געהרט • אין וואלעס איהרער פאלן
 סוהען דעס קעניגס טעקען בלייב • יא לואונגען יא אהטען
 איהרען לוי פאלען • אהטען • אהטען • אהטען
 פאל קויס סוהע אהר האטען •
 (דאס פארטלעטען פאלען)
 טרייבען דעס יערען פאלען • אהטען געהאט
 פאלן אהטען • און דעסן רויסען קייסערליכען אהטען
 דעמור לוי ווארטאוי • איט דעסן אהטען פארטעסט פאלען
 7 נאכטאבער אין דעסן זיך דארויך בעדאכט וואר • פאלען
 דער בעליהונט נער ווייסער קווארטירע • אונט זייער
 הויפט אויך זעאכטליכע • יא וואר דאס • אונט ווייסע דעס
 דאמאן • פאסטירטע וועהרע פיינדליכע קארפט • אייגען
 גרייך לוי אהטען • דא ער הילט זיך דאס נאך ריכט • דאס
 אונט פאלען • געגען דאס קארפט דעס יערען עסטען
 אין דער וואלעס און דוקטע • זיך וואהע זיך דאס
 געזעטען • אונט קיינעס געטויגען זייגען בליק לוי פאלען
 זייען • לוי בעמלדען דאס דאמאן לוי פאסטירען • אונט
 לוי ווייסען • דען יערען ווייסען און פאר לוי
 לוי אהטען • און נאך בעמלדען דער אונט טעמלעט זעלבסט
 זען דע הויפט קווארטירע דעס גראס פליירס • לוי במבארד
 זייערען פאר זיך לוי אהטען • דאס טעמלעט פלייר • דאס
 זען ער ווארטען איבער טראפפען • און דעס
 אהטען • דאס קארפט טירקען ביים טאטען
 פאר טרייבען • דעס זעלבן 40 טעהנע קאמאדען
 געוואונגען • אונט דאס אהטען געטפערעקט האטען •
 בעמלעטען ער זיך און לוי אהטען דער טעמלעט במבארד
 דא • דעס אהטען דעס פליירס • אונט זעלבסט זייען זעלבט
 אין גלייכען דעס גאלען פארקט דער אהטען זייען • יא
 ביים זיך האטען • אונטער דעסן דאס דאס זיך נור איט
 זייער פאלעט בעמלעטען • געהאכטען יערען פאלען
 וויילע זיך דא זעלבסט דען לוייסען אונט דאס קאמאדען
 פאר דערבען • דאס ער זעלבט פארט בריתען קאמאדען
 דאס פאסטען טאמט אונט דאס הויפט קווארטירע דעס גראס
 פליירס • אין דאס אונט פלייגען לוי אהטען • דאס טעמלעט
 נעכטע דעגען דא זעלבסט פאר געפארעגען און געאיינ טעמלעט
 קען אהטען • אין ברענען לוי טעקען • אונט ענדליך אהטען
 פאר איטעלסט מאזערע פאלען • דאס זיך דעס טעמלעט
 נעהרט האטען • דאס פארט ביי יאגו דערער • אהטען
 אהטען 40 טעמלעט זעלבסט ער אהטען 48
 בעמלעטען קאמאדען • אונט 13 אהטען
 געמלעטען • אונט זייער גראכען
 פאלייסן • לוי באמלדען • דען דעס
 נאך טרייבען • ער טעמלעט זעלבסט

111

טאָר פון פֿר אַהן פֿירכטן ער דאַלש געגטייהלס . דס
 יפֿראַסן זיכר חוים רוחן קאַנטי . עס פֿיהל מיהק היר
 זיין . דס ער דען טרוספֿין זיט זיינע ביימ ספֿיהל פֿמהר
 זיין אַוּסטי . דס הערמ וואַהר ער דער פֿרסטי
 זיבולד נאָך זיין גאַהאַנר גוטן אַבינד אַהלן זייט זיך לור
 רוח בנאב . מהרי פֿיל דער נאָך לוז פֿראַגין . זיט
 דיא פֿעלד זאָלן חוים געטעלע זינט . אַונט אַב זיט מוּיך
 זאָ וואַלדאַהק אַנד מוּיך מיהרר הוט זיין אַעגין . זיט זיט
 זיין זאָלן . קורטן מהרי דיא גרינגטי פֿאַר זיכט . דא

אונערטי סעמענט

הער בראַך מוּיך דער יענראל סופֿראַן זיין מהרי דס
 זעאמל עהיר זעהרי גוואַהר זאָרדין . אַלס ביי מוּיך
 טאהן דער טאהל אַוסקעטן סיטי מן קינדזטיין .
 היר מוּיך ליפֿי יעדד אַזן לוז דעקן וואַלדאַהק
 אַלכטי אַנטטאַטיין יאָ געהט אַהן לוז דער זייט אַמלעך ק
 זען אַהן קיינה פֿאַר זיך זייהט .
 זאַן דער מַכפֿיהרר זיך מוּיך קיינע פֿאַלל גפֿאַסט גאַמל
 האַט . אַאָט קיינה בפֿעהלוי געבן זינט . זיט א
 זיך מן דיזנס אַנד יעניע פֿאַלל לוז פֿר האַלטן האַב
 דער פֿאַלע פֿאַלע קינעטיג .

נאָך דעקן פֿאַלטי פֿיהק זיט דער ימהר למהל 1771
 פֿון גוטי פֿיהק אַב גרוקטיין פֿאַררעק נאָך גאַמלין זינט . זור לוז קענען זייה . זאָלדי דיאָ ליהרטי פֿאַררע פֿאַ
 סייעט . אַונט זיין אַמטטיין סטעאַפֿיל האַבין . זאָ דורך זאָלדי געגין דיאָ גוטי פֿיהק לוז אַונט סיידן . זיט
 זאָלס בקאַד גאַלכט . אַונט יעדד אַהן גוואַהרטי זיך פֿאַר דייה פֿאַלטי אַינלי זיין פֿאַלע זאַגעאַהן . אַונט ד
 יאָנין חוים געביר גוואַ לוז אַטעניטהרן . אַונט מן לוז האַלטן . לוז ווייטערע אַונטער זאָלוג געהערין אַוואַרטי מן לוז געב
 ברעסלע דען 19 דעלעאַבד 1771 : מוּיך דען ערבינג מן טיטר בּאָדיק זאַלן ד' סבט אַנד דען 13 יאַוואַרי
 פֿר סידיעני אַלעקטיין עפֿינטי זיך פֿר קויפֿט זענדין :

זיין גאַרזין מוּזער פֿאַר דען זיקעלס טאהר . זאַלן פֿר סידיעני קאַיידר . זעטי . אַמבליינד זיט טב
 אַנד דען 16 יאַוואַרי פֿרוז אַוס 9 אַוואַר . אַונט נאָך זיט אַאָז 2 אַוואַר געגין בלמאַווג פֿר טטיין זענדין
 די קיינזאָלכע אַויכר אַאָט רעגירונג לוז גאַנגל אַאָט . נאָך דעקן זיידר דען דאַזיין סוטן זידין זעאַעל מוּזער
 קאַקאָס פֿרפֿעזיט זאָרדין . אַמסין גאַיביגד פֿאַיגד קאָ פֿרעאַטמריע אַונט עדיקטאַליער פֿאַר אַאָז . ד
 19 פֿאַר זאַר אַוואַר ראַסון . פֿון דען אַויכר אַאָט רעגירונג ראַט פֿון ווינדיהייס לוד אַיקוידמטלייהן אַאָז
 יאָטי פֿיקאַטלייהן זיידר פֿאַרדונגין סוב פֿענאַ פֿרעקאָז עט פֿערפֿעטווי לזער סידיהין : מוּיך זאַך פֿר פֿון ד
 קרידמרי פֿר אַאַָז געאַאָס מן האַנדקיידיהין זאַלטי . אַנד זאַלכט זיט אַדרעסט בלעגין אַמסין העטי . אַוואַ
 פֿיהק סוואַר זעאַהרי . זאַלכט ביי אַ פֿר אַאָט זיינס רעכטט דער קיינזאַלדי גאַנזיס אַויכר אַאָט רעגירק
 ביי 6 זאַלדין סריפֿטי זיך . זיינע רעכט אַהן בּאָדיקס מנלייגין . אַונט דאַ פֿון מן יאַוואַרין . מהרי דער זעאַב
 פֿאַר זייסן געוואַס פֿר אַב פֿאַזין לוז אַמסין : גאַנגל דען 27 נאוואַבד 1771

פֿ בַּא תְּקֵלֵב פֿריי קוראַנד פֿון אַללעד האַנד פֿירלשע סחודות

ר'ט	דעני	ז'ג	לענטן	חאָ
42	12		3	האַניק דיאָ טאַונע לוז לענטן
22			1	פֿאַלזער . . . . .
8	10			אַקס געאַב . דער סטיין
8	14			דיטח ראַטעס . דער סטיין
2	6			חאַב אַזן פֿעטער . דער סטיין
2	8			דיטח מן סיכען . דער סטיין
7	10			פֿאַטעס גוט דיין . מאַזע זאַנד

זייעט זאַמל דיאָ זעלדעך זאַר אַוואַר . דיטעטאַ . אַנד פֿריי אַאָז . ביי דען בונד זיידער . אַאָט פֿאַקטור ביני
 פֿאַר פֿר אַוואַר אַאָט מן דער גרענעץ גאַמט פֿעקן . מן ברעפֿאַויל . זיט מוּיך מן מלען קעניג זאַלען פֿאַמט . אַאָט
 לוז האַכטן